

ЗАСТОСУВАННЯ МАШИННОГО ПЕРЕКЛАДУ

Володіння іноземною мовою на сучасному етапі стало не лише ознакою гарної освіти, але й невід'ємною характеристикою сучасного фахівця, який повинен набути не тільки фахові знання, а й навички практичного володіння іноземною мовою в обсязі тематики, обумовленої професійними потребами фахівця, який міг би одержувати новітню фахову інформацію через іноземні джерела. Нажаль не всі фахівці володіють іноземною мовою на належному рівні. Тому широке застосування сьогодні набув машинний переклад.

Машинний переклад – це процес перекладу з однієї мови на іншу за допомогою спеціальних комп'ютерних програм. А також машинний переклад – це напрямок наукових досліджень, пов'язаний з побудовою перекладацьких систем.

На базовому рівні, робота комп'ютерних програм для перекладу полягає у заміні слів чи словосполучень з однієї мови на слова чи словосполучення з іншої. Однак тоді виникає проблема, що така заміна не може забезпечити якісний переклад тексту, адже потрібне визначення та розпізнання слів та цілих фраз з мови оригіналу. Це спонукає активну наукову діяльність у галузі комп'ютерної лінгвістики.

Іноді машинний переклад також називають автоматизованим перекладом, але значення обох понять є майже однаковим. Термін автоматизований переклад має зовсім інше значення — в такому випадку програма просто допомагає людині перекладати тексти.

Автоматизований переклад передбачає такі форми взаємодії:

- Частково автоматизований переклад: наприклад, використання перекладачем комп'ютерних словників.

- Системи з поділом праці: комп'ютер навчений перекладати тільки фрази чітко заданої структури (але робить це так, що виправляти за ним не потрібно), а все, що не вклалося в схему, перекладає людина.

В англійській термінології також розрізняються терміни *machine translation*, *MT* (повністю автоматичний переклад) і *machine-aided* або *machine-assisted translation (MAT)* (автоматизований); якщо ж треба позначити й те, й інше, пишуть M(A)T.

Не зважаючи на те наскільки якісним стає машинний переклад, він ніколи повністю не замінить досвідченого перекладача-професіонала. Адже лише людина може відчувати відтінки та нюанси мови, інтонацію та прихований зміст будь-якого висловлювання. Також в більшості людей є вроджене відчуття граматики. Оскільки малі діти спілкуються не знаючи та не усвідомлюючи жодних граматичних категорій, а лише використовуючи власний досвід та інтуїцію, при цьому досить влучно застосовуючи нові слова, які вони вперше почули.

Машинний переклад базується на загальних структурах, як лексичних так і граматичних, не беручи до уваги імпліцитне значення. Також досить часто при машинному перекладі текстів кожне речення перекладається як окрема структура, а не зв'язний текст, що звичайно впливає на якість перекладу. Окрему проблему при перекладі являє собою багатозначність слів та омонімія термінів. Адже при машинному перекладі часто береться найбільш вживане значення слова без врахування контексту.

Звичайно є певна користь і від машинного перекладу. Його можна застосовувати, коли потрібно швидкий переклад великих об'ємів інформації з метою загального розуміння тексту. Головні галузі застосування машинного перекладу є наступними:

- Ділова міжнародна кореспонденція;
- Переклад ділових документів з метою розуміння загального змісту;
- Переклад технічних текстів: документації, інструкцій, керівництв по експлуатації;

- Переклад вебсторінок та вебсайтів.

Отже перевагою машинного перекладу є насамперед швидкість його виконання, але недоліком є якість перекладу. Адже якість машинного перекладу залежить від поєднання трьох факторів: програми перекладу, словників, які застосовуються, та від оригінального тексту.

В жодному разі машинний переклад не може повністю замінити людину-перекладача, яка є фахівцем в своїй справі, а може лише полегшити розуміння загального змісту для нефахівця та виконання перекладу для професіонала.